

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Regionalnego Programu
Operacyjnego Województwa Lubelskiego
na lata 2014-2020 - Podsumowanie

Zamawiający:
Województwo Lubelskie z siedzibą w Lublinie
ul. Spokojna 4
20-074 Lublin

Wykonawca:
„Pectore-Eco” Sp. z o.o.
Al. Przyjaźni 7/2 44-100 Gliwice

Gliwice, 2014

Podsumowanie Prognozy Oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Wprowadzenie

Zgodnie z zapisami art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.), zwanej dalej *ustawą OOS*, do przyjętego dokumentu, tj. do *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020*, należy załączyć podsumowanie, zawierające m.in. informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 *ustawy OOS*, tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego;
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
- 4) wyniki postępowania transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Niniejszy załącznik stanowi podsumowanie przeprowadzonej zgodnie z wymogami ww. ustawy strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020*.

1. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Prezentowane w Programie założenia prowadzić powinny do poprawy warunków życia mieszkańców, rozwoju intelektualnego, zawodowego, co może mieć istotne znaczenie w aspekcie identyfikowanych problemów regionu dotyczących bezrobocia i rozwoju analizowanego województwa.

W odniesieniu do ochrony zasobów wodnych w Prognozie zaproponowano wprowadzenie zapisów przypominających o konieczności szczegółowej oceny każdej inwestycji pod kątem wpływu na cel środowiskowy, wskazany w odpowiednim planie gospodarowania wodami, na podstawie zapisów ustawy Prawo wodne oraz Dyrektywy 2000/60/WE. Zgodnie z ww. rekomendacją wprowadzono konieczność zapewnienia zgodności z Dyrektywą 2000/60/WE jako jedno z kryteriów wyboru projektów realizowanych w ramach Programu.

W dokumencie RPO WL zakłada się realizację działań (retencja, ochrona przeciwpowodziowa, redukcja emisji gazów cieplarnianych), które są istotne z uwagi na adaptacje do zmian klimatu. Założenia analizowanego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 są zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju.

W Prognozie zaproponowano również uzupełnienie dokumentu RPO WL 2014-2020 o wskazanie celu głównego wynikającego bezpośrednio z przyjętych celów szczegółowych, który uwidaczniałby spójność planowanych działań w odniesieniu do zasady zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z powyższą rekomendacją wskazano cel główny Programu: „Podniesienie konkurencyjności regionu w oparciu o wewnętrzne potencjały, sprzyjające zwiększeniu spójności społecznej i terytorialnej.”

Wśród zakładanych kierunków działań największy wpływ na środowisko, naturalne zarówno pozytywny jak i negatywny, mogą mieć przedsięwzięcia z zakresu rozwoju infrastruktury liniowej, wykorzystania źródeł odnawialnych, rozwoju gospodarki wodno-ściekowej i systemu gospodarki odpadami. Działania te, zwłaszcza z zakresu gospodarki ściekowej, odpadowej, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, prowadzić powinny w dłuższej perspektywie czasowej do redukcji emisji zanieczyszczeń do środowiska i poprawy jego stanu. Jednakże etap realizacji, technologia wykonania oraz lokalizacja tych elementów będzie miała kluczowe znaczenie dla środowiska. W dokumencie prognozy wskazano działania minimalizujące potencjalne oddziaływania, przy czym dokładna tego typu analiza powinna być przeprowadzona na etapie realizacji konkretnych inwestycji.

Dokument RPO WL 2014-2020 zakłada wsparcie finansowe dla inwestycji/zadań przewidzianych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, zatem brak realizacji dokumentu wiązać się będzie z brakiem alokacji środków na te działania ze strony RPO.

Brak realizacji projektu RPO WL 2014-2020 skutkować będzie:

- ✓ bezpośrednim wpływem na jakość życia, zdrowia społeczeństwa zamieszkującego w województwie;
- ✓ brakiem pozytywnych efektów w zakresie poprawy jakości wód,
- ✓ zwiększeniem presji na wykorzystanie zasobów naturalnych,
- ✓ nasilaniem się problemów jakości powietrza, a zatem też tendencji negatywnego wpływu na klimat i zachodzące w nim zmiany;
- ✓ utrzymaniem terenów zdegradowanych w złym stanie, brakiem prowadzenia działań rekultywacyjnych umożliwiających przywrócenie naturalnego ukształtowania terenu i dobrej jakości gleby;
- ✓ uniemożliwieniem poprawy, bądź przywrócenia wartości krajobrazowych analizowanych obszarów;
- ✓ ograniczeniem poprawy warunków klimatycznych;

- ✓ degradacją, pogorszeniem stanu, oraz naruszeniem stabilności siedlisk przyrodniczych, oraz brakiem poprawy walorów krajobrazowych narażonych na degradację;
- ✓ dalszą degradacją obiektów zabytkowych, obiektów dóbr materialnych;
- ✓ ograniczeniem możliwości stworzenia sprawnego systemu zagospodarowania odpadów.

Dokument RPO WL 2014-2020 z uwagi na swój charakter wyznacza kierunki działań, bez wskazywania konkretnych inwestycji. Zatem, zaproponowano rozwiązania alternatywne do przedstawianych założeń, celów, które mogą mieć negatywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska, bądź wskazano rozwiązania pozwalające na osiągnięcie w większym stopniu zakładanych celów. Należy zwrócić uwagę, iż propozycja wariantów alternatywnych przy tego typu dokumentach (duża skala ogólności) powinna być przeprowadzona z uwzględnieniem poziomu szczegółowości tych dokumentów. Zatem niektóre z założeń mogą zostać właściwiej ocenione na późniejszych etapach np. w ramach oceny oddziaływania na środowisko konkretnych inwestycji¹, gdzie wykonywana jest analiza wariantowa w stosunku m.in. do lokalizacji przedsięwzięcia, rozwiązań technologicznych, konstrukcyjnych, harmonogramu prac budowlanych.

W Prognozie oddziaływania na środowisko zaproponowano rozwiązania alternatywne do przedstawianych założeń i celów, które mogą mieć negatywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska, bądź wskazano rozwiązania pozwalające na osiągnięcie w większym stopniu zakładanych celów.

Do Programu wprowadzono wskazane w Prognozie zapisy dotyczące:

- alternatywnych sposobów ochrony przed powodzią,
- uwzględnienia planowania przestrzennego i potencjalnego wpływu na obszary Natura 2000 w kontekście wyboru lokalizacji obiektów związanych z odnawialnymi źródłami energii,
- uwzględnienia w ramach osi priorytetowej „Edukacja, umiejętności i kompetencje” szkoleń i kampanii promujących zachowania proekologiczne związane m.in. z segregacją śmieci, oszczędnością energii itp. a także udziału społeczeństwa w procesie decyzyjnym.

2. Opinie właściwych organów (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny)

Zgodnie z przepisami art. 53 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na

---

¹ (art. 5.2.) Dyrektywy parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

środowisko, stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

W piśmie (z dnia 10 lipca 2013 r., znak: WOOŚ.411.43.2013.MH) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie przedstawił zakres prognozy, wskazując potrzebę opracowania dokumentu zgodnie z art. 51 ust. 2. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 52 tej ustawy.

Ponadto wskazał potrzebę by w prognozie:

- ✓ określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ✓ zidentyfikować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko wynikające z realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, w tym na różnorodność biologiczną, ludzi, wodę, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- ✓ zwrócić szczególną uwagę na cele operacyjne o charakterze inwestycyjnym, których realizacja może spowodować negatywne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, a w szczególności na obszary objęte ochroną;
- ✓ przeanalizować i ocenić czy ustalenia projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 umożliwiają spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, określonych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (MP z 2011 r. Nr 49, poz. 549) wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz działu III ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tj. Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.);
- ✓ zgodnie z zaleceniami Ministra Środowiska zwrócić szczególną uwagę na działania związane z klimatem na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020;
- ✓ przeanalizować zbieżność przyjętych celów operacyjnych z kierunkami określonymi w SPA 2020;
- ✓ przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

Ponadto Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie w piśmie z dnia 18 czerwca 2013 r., znak: DNS-NZ.7016.25.2013, wniósł o sporządzenie prognozy w zakresie określonym w art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, z rozwinięciem oceny czynników oddziaływania na zdrowie ludzi (narażenie na hałas, zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, wód

podziemnych i powierzchniowych, gleby) w odniesieniu do przewidywanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Podczas opracowywania projektu prognozy oddziaływania na środowisko zostały uwzględnione wskazania zawarte w w/w pismach (DNS-NZ.7016.25.2013, WOOŚ.411.43.2013.MH).

Po opracowaniu *Prognozy Oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020*, przedmiotowy dokument wraz z *projektem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020*, został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Lublinie i Lubelskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Lublinie w celu uzyskania opinii, zapewniając jednocześnie wypełnienie zobowiązań art. 54 ust. 1. ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wydali pozytywne opinie do przedstawionej *Prognozy Oddziaływania na środowisko*. Pisma zostały dołączone do niniejszego dokumentu.

3. Zgłoszone uwagi i wnioski

W dniach od **20 listopada do 10 grudnia 2013 r.** w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko odbyły się konsultacje społeczne *Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020* wraz z *projektem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020*

Informację o rozpoczęciu konsultacji społecznych podano do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl, na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego oraz w dzienniku o zasięgu regionalnym na obszarze województwa lubelskiego. Do udziału w konsultacjach społecznych zaproszeni byli wszyscy zainteresowani, w tym samorządy, partnerzy społeczni i gospodarczy oraz osoby prywatne. Dokumenty konsultacyjne dostępne były w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w Departamencie Regionalnego Programu Operacyjnego, ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin, oraz na stronie internetowej <http://www.npf.rpo.lubelskie.pl>.

Uwagi i wnioski można było zgłaszać w terminie od 20 listopada do 10 grudnia 2013 r. drogą elektroniczną za pomocą formularza uwag, a także pisemnie na adres Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego lub ustnie do protokołu w pokoju 1.5. (Departament Regionalnego Programu Operacyjnego ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin).

Ponadto w ramach konsultacji społecznych odbyły się 2 spotkania konsultacyjne. Na konferencji dotyczącej konsultacji społecznych *projektu Regionalnego Programu*

Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (14 listopada 2013 r. w auli konferencyjnej Lubelskiego Parku Naukowo - Technologicznego S.A.), zaprezentowano wstępne założenia *Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020*. Kolejne spotkanie konsultacyjne odbyło się dnia 9 grudnia 2013 r. w siedzibie Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego, przy ul. Stefczyka 3b w Lublinie.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, do Urzędu Marszałkowskiego wpłynęły uwagi od 3 podmiotów.

Część uwag dotyczyła samej treści Programu, nie zaś Prognozy, dlatego też nie zostały one uwzględnione w dokumencie Prognozy. Uwagi dotyczące uwzględnienia w Prognozie przedsięwzięć związanych z wydobywaniem gazu z łupków nie zostały uwzględnione, ponieważ inwestycje takie nie mogą być wspierane w ramach RPO. Nie uwzględniono również uwagi wskazującej na konieczność uwzględnienia w Prognozie działań związanych z wydobywaniem bursztynu, ze względu na brak takich działań w projekcie RPO. Nie zostały również uwzględnione uwagi dotyczące zakresu Prognozy w kontekście alokacji finansowej na poszczególne priorytety. Zakres ten, jak opisano w punkcie 2, został uzgodniony z właściwymi organami, dlatego też nie jest zasadne rozszerzanie dokumentu o dodatkowe elementy.

Szczegółowe wyjaśnienia i odpowiedzi do otrzymanych uwag zawarte są w dokumencie *Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2010 – Uzasadnienie*.

W trakcie konsultacji społecznych wpłynęło również szereg uwag bezpośrednio do dokumentu RPO WL 2014-2020. Spośród wniesionych uwag uwzględniono przede wszystkim uwagi Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, dotyczące:

- poprawności danych na temat obszarów chronionych,
- uwzględnienia w ramach priorytetu 6.4 działań umożliwiających tworzenie centrów ochrony georóżnorodności – geoparków,
- uwzględnienia w ramach priorytetu 6.4 działania służącego ochronie różnorodności biologicznej,
- rozszerzenia katalogu beneficjentów priorytetu 6.4 o Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

Szczegółowe zestawienie uwag wniesionych podczas konsultacji społecznych oraz sposób ich uwzględnienia zawarto w *Sprawozdaniu z przebiegu i wyników konsultacji społecznych Projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020*.

4. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Przeprowadzając analizę oddziaływania zaproponowanych kierunków działań w ramach poszczególnych osi priorytetowych przy uwzględnieniu zapisów art. 104 OoŚ: „*stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania*” oraz

w kontekście zapisów Konwencji o ocenach oddziaływania na środowiska w kontekście transgranicznym², nie stwierdzono, by przewidywane kierunki działań miały charakter oddziaływań o zasięgu transgranicznym.

Z uwagi na charakter dokumentu, jakim jest analizowany Program, interpretacja na tym poziomie oddziaływań może różnić się w stosunku do ocen wykonywanych w ramach szczegółowych raportów na etapie uzyskiwania stosownych decyzji administracyjnych, kiedy znana jest dokładna lokalizacja i zakres podejmowanych zamierzeń inwestycyjnych. Jest to moment dokładniejszej analizy skali oddziaływań, w tym ewentualnych wpływów na obszary sąsiednich państw.

Niebezpieczeństwo negatywnego wpływu transgranicznego może być związane z realizacją konkretnych zamierzeń inwestycyjnych oraz doбором lokalizacji obiektów/infrastruktury. W takich sytuacjach w trakcie uzyskiwania stosownych decyzji (etap oceny oddziaływania na środowisko konkretnych inwestycji) istotnym elementem oceny będzie analiza potencjalnych oddziaływań transgranicznych. Na tym etapie zostanie podjęta decyzja o ewentualnej konieczności przeprowadzenia procedury transgranicznej.

5. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Jednostką koordynującą działania na poziomie Programu będzie przede wszystkim Komitet Monitorujący, w skład, którego wchodzić będą przedstawiciele innych programów z zakresu funduszy WRS (zwłaszcza tych o wymiarze regionalnym). Z uwagi, iż cele rozwojowe będą osiągane poprzez interwencje realizowanych funduszy UE oraz instrumenty krajowe na różnych poziomach zarządzania, w dokumencie RPO WL założono szereg mechanizmów koordynacji wsparcia. Przewidziany szereg mechanizmów ma pozwolić na komplementarność działań, a w efekcie uzyskać efekt synergii potrzebny do osiągnięcia wyznaczonych celów UP i RPO WL 2014-2020. Instytucja Zarządzająca RPO WL odpowiedzialna będzie za zapewnienie odpowiednich mechanizmów koordynacyjnych programu.

Mechanizmy koordynacji, oprócz wymienionego już wcześniej Komitetu Monitorującego, obejmować będą Kontrakt terytorialny służący w głównej mierze uzgadnianiu interwencji funduszy WRS oraz środków krajowych powiązanych z nimi, w odniesieniu do poszczególnych terytoriów. Kolejnym z mechanizmów będzie wzmocnienie interwencji na poziomie regionalnym. Wiodącą rolę w odniesieniu do koordynacji realizacji i uzyskania celów wsparcia określonych w UP będzie pełnił Minister Właściwy ds. rozwoju regionalnego oraz Komitet³ Koordynacyjny ds. Umowy Partnerstwa.

---

² Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonych w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110)

³ Komitet będą tworzyć przedstawiciele instytucji zarządzających programami operacyjnymi, ministra właściwego ds. gospodarki, odpowiedzialnego za koordynację strategii Europa 2020, ministra właściwego ds. rolnictwa, ministra właściwego ds. finansów publicznych, przedstawiciele zarządów województwa,

Aby wyeliminować ewentualne nakładanie się interwencji RPO WL z innymi programami operacyjnymi współfinansowanymi z WRS, program będzie uwzględniał zapisy Linii demarkacyjnej, wskazującej podział interwencji poziomu krajowego i regionalnego.

Natomiast narzędziem realizacji strategii terytorialnych, w tym zintegrowanych strategii rozwoju miejskiego będzie mechanizm Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.

W ramach systemu oceny i wyboru projektów dążyć się będzie do tego, by kryteria wyboru preferowały projekty komplementarne prowadzące do realizacji określonego celu nad innymi projektami.

Ponadto w dokumencie RPO WL 2014-2020 zakłada się realizację badań ewaluacyjnych.

Monitorowanie wdrażania dokumentu RPO realizowane będzie poprzez odpowiednie wskaźniki. Opracowano wskaźniki produktu oraz rezultatu w ramach każdego priorytetu, poszczególnych osi priorytetowych.

Zaproponowane wskaźniki są zgodne z przygotowanym przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Katalogiem Definicji Wskaźników Kluczowych.

Monitorowanie aspektów środowiskowych wykonywane będzie za pomocą wskaźników znajdujących się w obrębie kilku priorytetów:

*Oś priorytetowa **Energia przyjazna środowisku:***

Priorytet Promowanie produkcji i dystrybucji OZE

Wskaźniki rezultatu:

Udział energii odnawialnej w produkcji energii ogółem [%] – częstotliwość raportowania raz na rok;

Wskaźnik produktu:

Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej [MW] – aktualnie brak częstotliwości;

Priorytet Promowanie wytwarzania energii elektrycznej i ciepła (...)

Wskaźniki rezultatu:

Dodatkowa moc zainstalowana w kogeneracji [MW] – częstotliwość raportowania raz na rok;

Wskaźnik produktu:

Liczba wybudowanych/zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w ramach kogeneracji [szt.] – aktualnie brak częstotliwości;

*Oś priorytetowa **Efektywność energetyczna***

---

właściwi ministrowie ze względu na zakres interwencji objęty UP, przedstawiciel prezesa GUS, przedstawiciele samorządu terytorialnego oraz partnerów społecznych i gospodarczych.

Priorytet Wspieranie efektywności energetycznej (...)

Wskaźniki rezultatu:

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej wg kierunków inwestowania-pozostała działalność z ochroną środowiska: oszczędzanie energii na 1 mieszkańca [tys. zł] – częstotliwość raportowania raz na rok;

Wskaźnik produktu:

Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok] – aktualnie brak częstotliwości;

*Oś priorytetowa **Gospodarka niskoemisyjna***

Priorytet Promowanie strategii niskoemisyjnych (...)

Wskaźniki rezultatu:

Całkowita emisja zanieczyszczeń powietrza – dwutlenek siarki [kg/km²]- częstotliwość raportowania co roku;

Wskaźnik produktu:

Szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych [tony ekwiwalentu CO₂] – aktualnie brak częstotliwości;

*Oś priorytetowa **Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów***

Priorytet Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka (...)

Wskaźniki rezultatu:

Zbiorniki wodne- pojemność całkowita [m³]- częstotliwość raportowania raz na rok;

Wskaźnik produktu:

Liczba ludności korzystającej ze środków ochrony przeciwpowodziowej [osoby] – aktualnie brak częstotliwości;

Priorytet Zaspokojenie znaczących potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki odpadami (...)

Wskaźniki rezultatu:

Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%]- częstotliwość raportowania raz na rok;

Wskaźnik produktu:

Liczba rozbudowanych/zmodernizowanych zakładów zagospodarowania odpadów [szt.] – aktualnie brak częstotliwości;

Priorytet Zaspokojenie znaczących potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki wodnej (...)

Wskaźniki rezultatu:

Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w miastach; na wsi – częstotliwość raportowania raz na rok;

Wskaźnik produktu:

Długość rozbudowanej lub zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej [km] – aktualnie brak częstotliwości;

Priorytet Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej (...)

Wskaźniki rezultatu:

Udział wspartych obszarów prawnie chronionych w powierzchni obszarów prawnie chronionych ogółem [%] – aktualnie brak częstotliwości;

Wskaźnik produktu:

Aktualnie brak

*Oś priorytetowa **Dziedzictwo kulturowe i poprawa stanu środowiska***

Priorytet Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego

Wskaźniki rezultatu:

Zwiedzający muzea i oddziały [osoby] – aktualnie brak częstotliwości;

Wskaźnik produktu:

Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne [szt.] – aktualnie brak częstotliwości;

Priorytet Działania mające na celu poprawę stanu środowiska miejskiego

Wskaźniki rezultatu:

Powierzchnia gruntów zrekultywowanych w ciągu roku; zagospodarowanych w ciągu roku [ha] – częstotliwość raportowania raz na rok;

Wskaźnik produktu:

Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów [ha] – aktualnie brak częstotliwości;
Nowa otwarta przestrzeń na obszarach miejskich [m²] - aktualnie brak częstotliwości;

Analizując zaproponowane wskaźniki sugeruje się rozważyć jeszcze dodatkowych wskaźników pozwalających na pełniejszą analizę skutków wdrożenia RPO WL na aspekty środowiskowe tj.:

- Liczba osób objętych edukacją ekologiczną [oś priorytetowa *ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów, priorytet ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej (...)*],

- Liczba zrealizowanych godzin w ramach edukacji ekologicznej [oś priorytetowa *ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów, priorytet ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej (...)*],
- Liczba stworzonych tzw. zielonych miejsc pracy (oś priorytetowa *rynek pracy*).

Z uwagi na pewne braki dotyczące wskaźników, a zwłaszcza wskazania dot. częstotliwości ich monitorowania, sugeruje się by częstotliwość monitorowania wskaźników obejmowała okres trwania realizacji dokumentu oraz koniec procesu wdrażania